

Stedelijke economie, over prachtige wijken en krachtig beleid

Een belangrijke uitdaging voor zowel lokale als landelijke beleidsmakers, is het verbeteren van de leefbaarheid van de 'mindere wijken' in de grote en middelgrote steden. Op nationaal niveau is de minister van Wonen, Wijken en Integratie (WWI) belast met de opgave. Door middel van innovatief en integraal beleid worden achterstanden in de probleemwijken aangepakt. Integraal betekent in dit verband dat het beleid in ieder geval drie dimensies kent:

- Sociaal.
- Ruimtelijk.
- Economisch.

Deze integrale aanpak is ook nodig omdat, bijvoorbeeld, eenzijdig investeren in alleen de 'stenen' van een wijk maar weinig oplevert. Door sloop, nieuw- en verbouw kan worden bereikt dat een wijk er beter uitziet, maar veel problemen worden veroorzaakt door sociale achterstanden. De probleemwijken worden gekenmerkt door voortijdige schooluitval, een hoog werkloosheidspercentage, gebrekkige koopkracht en relatief veel criminaliteit en overlast. Een bijkomend aspect is dat in deze wijken relatief veel 'nieuwkomers' wonen, die vanwege taalachterstanden en aanpassingsproblemen soms moeilijk integreren. Van oudsher vervult de stad een belangrijke rol als integratiemotor, maar deze functie staat momenteel onder druk. Aandacht voor de wijkeconomie en het stimuleren van kleinschalig ondernemerschap kan helpen om de sociale liftfunctie van de stad weer te versterken.

Introductie van nieuwe beleidsconcepten...

Een belangrijke vraag is of wijkgericht werken daadwerkelijk effectiever is dan een doelgroepgerichte benadering. Maakt het uit of iemand werkloos is in, bijvoorbeeld, Wassenaar of de Schilderswijk in Den Haag? In Amstelveen of een paar kilometer verder in Amsterdam Zuidoost? Uitgebreid onderzoek hiernaar levert vooralsnog geen definitieve antwoorden. Ook ten aanzien van de effectiviteit van het beleidsinstrumentarium van de wijkaanpak bestaan nog veel vraagtekens. Nieuwe concepten worden geïntroduceerd als kansenzones, Bedrijven Investeringszones, lokale ondernemersfondsen, wijkontwikkelingsmaatschappijen, gentrification, vitale coalities, buurtregisseurs of stadsmariniers. En oude concepten worden nieuw leven ingeblazen zoals loonkostensubsidies of investeringspremieregelingen met een wijkfocus. Voor bestuurders en beleidsmedewerkers is het essentieel om inzicht te hebben in 'wat werkt' en 'onder welke omstandigheden'.

... maar wat werkt en onder welke omstandigheden?

De adviseurs van Decisio pretenderen niet hét antwoord te hebben op de probleemwijken. Wel zijn zij door ruime ervaring met stedelijk-economische vraagstukken en affiniteit met complexe bestuurlijke en maatschappelijke processen in staat om met u te komen tot een zorgvuldige afweging van instrumenten. Ook maken wij met u de meerwaarde van beleid zichtbaar, door monitoring en evaluatie van beleid. Dit is vaak niet eenvoudig omdat veranderingen in maatschappelijke doelvariabelen lastig te relateren zijn aan de gepleegde beleidsinspanningen. Menig bestuurder en beleidsambtenaar wordt geplaagd door het dilemma dat inputsturing niet meer van deze tijd is, maar dat anderzijds

nog onvoldoende data en inzichten beschikbaar zijn om te kunnen sturen op output of bij voorkeur zelfs outcome.

Stedelijk-economisch en wijkgericht beleid vergt maatwerk. Het maakt uit of een wijk vooroorlogs is en door de organische wijze van bouwen relatief veel mogelijkheden voor kleinschalige bedrijfshuisvesting heeft of juist niet. Ook maakt het uit of in een wijk nog een minimum niveau aan economische activiteit aanwezig is, dat met gerichte maatregelen kan worden gestimuleerd of dat een wijk vrijwel volledig op wonen is ingericht. Ook de (on-)veiligheid kan sterk verschillen tussen wijken en zelfs tussen straten in één en dezelfde wijk. Met u denken wij graag na over de basisvoorwaarden voor het stimuleren van de wijk economie en hoe u in uw wijk daar werk van kunt maken.

Twee recente onderzoeken op het terrein van stedelijke en wijk economie betreffen :

- Ruimtelijk-economische structuurvisie Indische Buurt in Amsterdam.
- Ondersteuning bij opstelling van een Economische Ontwikkelingsstrategie voor de Westelijke Tuinsteden in Amsterdam.

Om als stadswijk voldoende vitaal te zijn, moet een goede balans gevonden worden tussen wonen en werken. In opdracht van het Projectbureau IJburg onderzocht Decisio het minimum niveau van werken ten opzichte van wonen. Het projectbureau signaleerde dat de leefbaarheid van IJburg onder druk komt te staan indien voorgenomen investeringsplannen in kantoren en bedrijvenlocaties worden geschrapt of vertraagd. Ondernemers hebben een voorbeeld-



functie voor de omwonenden, zij dragen bij aan de sociale veiligheid en de aantrekkelijkheid van het gebied voor zowel bewoners als bezoekers. Het onderzoek toonde helder aan dat het aantal banen per inwoner in IJburg laag was ten opzichte van het Amsterdamse gemiddelde en ten opzichte van kleinere centrumsteden. Kansen liggen er met name voor kleinere bedrijven in de zakelijke dienstverlening, waarbij het mengen van woon-werkfuncties aantrekkelijk kan zijn.

In opdracht van woningcorporatie De Alliantie en de Kamer van Koophandel Gooi- en Eemland zijn de toepassingsmogelijkheden voor het mengen van woon- en werkactiviteiten in buurten, wijken ook op bedrijvenlocaties in beeld gebracht. Kansen liggen er indien een gebied in een bestemmingsplan wordt aangewezen als gemengd gebied. Verder kan worden gedacht aan bijvoorbeeld bestemmingsplanvrij bouwen in de vorm van zogenaemde Solids of aan het bouwen van drive-inwoningen. Bovendien is uit het onderzoek gebleken dat de regio Gooi- en Eemland bij uitstek voldoet aan de eisen voor functiemenging. In de eindrapportage is verder ook ingegaan op de trends en ontwikkelingen met betrekking tot functiemenging en de hobbels die moeten worden overwonnen voor succesvolle toepassing.



Het hierna opgenomen overzicht geeft een uitgebreider beeld van de activiteiten van Decisio op het terrein van stedelijke economie en wijkvraagstukken.

Referenties stedelijke economie en wijkaanpak

- *MKBA Gebiedsontwikkeling Stadionpark Rotterdam*. In opdracht van de gemeente Rotterdam (OBR), in samenwerking met Syconomy, Witteveen+Bos en Sport2B.
- *Expertmeetings herprofilieren en transformeren Damrak en Nieuwendijk*. In opdracht van de Kamer van Koophandel Amsterdam.
- *Onderzoek haalbaarheid, vorm en instrumentatie van kanszone Poelenburg in Zaanstad*. In opdracht van de Kamer van Koophandel Amsterdam en Parteon.
- *MKBA Internationaal Cultuurforum Spui: culturele impuls & economische effecten*. In opdracht van de gemeente Den Haag (DSO/OCW).
- *Procesmanagement gebiedsontwikkeling Bergen*. In opdracht van de provincie Noord-Holland.
- *Vraag- en aanbodanalyse kleinschalige bedrijfshuisvesting*. In opdracht van Stadsdeel Amsterdam Zuid-oost.
- *Beleid startende ondernemers*. In opdracht van de gemeente Amersfoort.
- *Onderzoek en strategieontwikkeling bedrijfshuisvesting startende ondernemers*. In opdracht van de gemeente Leiden.
- *Warenmarkten Amsterdam Zuidoost: functioneren, scenario's en maatregelen*. In opdracht van Stadsdeel Amsterdam Zuidoost.
- *Woon-werkcombinaties in Gooi en Eemland. Inventarisatie van voorbeelden en leerpunten*. In opdracht van Kamer van Koophandel Gooi- en Eemland en de woningcorporatie de Alliantie.
- *Advisering RES Zuid-Kennemerland*. In opdracht van de Kamer van Koophandel Amsterdam.
- *Provinciale detailhandelsvisie Noord-Holland*. In opdracht van de provincie Noord-Holland, in samenwerking met Goudappel Coffeng.
- *Advies branchering van Aalstweggebied*. In opdracht van de gemeente Hoorn.
- *Opstellen economisch uitvoeringsplan Leidschendam-Voorburg*. In opdracht van gemeente Leidschendam Voorburg.
- *Ondersteuning bij opzetten van publiek private sector fondsen voor economische ontwikkeling*. In opdracht van Economic Development Board Rotterdam (EDBR).
- *Onderzoek minimaal niveau werken in de wijk IJburg*. In opdracht van Projectbureau IJburg.
- *Economisch advies sector stedelijke ontwikkeling gemeente Haarlem*. In opdracht van gemeente Haarlem.
- *Stedenbouwkundige visie en planeconomische verkenning Kanaalzone Raalte*. In opdracht van woningcorporatie Het Saalien en woningbouwvereniging Beter Wonen-Samenwerking, in samenwerking met VHP.
- *Ruimtelijk economisch beleidsplan Bijlmermeer en Gaasperdam*. In opdracht van Stadsdeel Amsterdam Zuidoost.
- *Verplaatsing Food Center Amsterdam, effecten voor ondernemers*. In opdracht van Kamer van Koophandel Amsterdam e.o. en de gemeente Amsterdam, Economische Zaken.
- *Ruimtelijk economisch beleid Alblasserdam en Polder Nieuwland*. In opdracht van gemeente Alblasserdam.
- *Verkenning herontwikkeling Kop van 't Zand, Den Bosch*. In opdracht van VHP.
- *Ontwikkelingsvisie Kop van het Zand, Den Bosch*. In opdracht van VHP.
- *Onderzoek Economische Activiteiten Noordelijke IJ-Oever West Amsterdam*. In opdracht van BVR Adviseurs (opstellers masterplan Noordelijke IJ-Oever West).

- *Ruimtelijk Economische Structuurvisie Indische Buurt*. In opdracht van gemeente Amsterdam, stadsdeel Zeeburg.
- *Ruimtelijk-economische profielschets IJburg*. In opdracht van gemeente Amsterdam, projectbureau IJburg.
- *Amsterdam en kaderprogramma Doelstelling 2 Europese Unie*. In opdracht van gemeente Amsterdam, Afdeling EZ.
- *Ondersteuning bij de opstelling van een Economische Ontwikkelingsstrategie voor de Westelijke Tuinsteden*. In opdracht van gemeente Amsterdam, Economische Zaken.

Indien u informatie wilt over de activiteiten van Decisio op het terrein van stedelijke economie of wijkaanpak of met ons wilt kennismaken, kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Contactgegevens

Decisio BV	Telefoon 020-6700562
Valkenburgerstraat 212	Fax 020-4701180
1011 ND Amsterdam	Website www.decisio.nl
